

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Vårduppdrag
Maria Martinsson

TJÄNSTESKRIVELSE TILLÄMPNING AV ÖVERGÅNGSREGLER VID SÄNKT ÅLDERSGRÄNS FÖR AVGIFTSFRI TANDVÅRD

Förslag till beslut

Region Västmanland ska tillämpa de övergångsregler som anges i regeringens proposition 2023/24:158 i enlighet med anvisningarna i bilaga "*Övergångsregler sänkt ålder avgiftsfri tandvård till barn och unga 1 januari 2025*" under förutsättning att beslut tas av riksdagen om att sänka åldern för avgiftsfri tandvård från 23 till 19 år från och med 1 januari 2025.

Ärendet i korthet

I regeringens proposition 2023/24:158 Ändrad åldersgräns för avgiftsfri tandvård föreslås att åldersgränsen för den avgiftsfria barn och ungdomstandvården ska sänkas från 23 till 19 år. Lagändringarna ska träda i kraft 1 januari 2025, förutsatt att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag.

Samtidigt som åldern sänks för avgiftsfri tandvård införs övergångsregler för att det ska vara möjligt för patienter att under särskilda förutsättningar slutföra vissa behandlingsåtgärder avgiftsfritt efter årsskiftet 2024 även om patienten fyllt 19 år. Övergångsreglerna är framför allt aktuella för behandlingsåtgärder som tar längre tid. Det handlar främst om åtgärder inom tandregelringsvården och specialisttandvården, men kan också gälla sådant som lagningar och rotfyllningar. Förutsättningen är att tandbehandling har beslutats vara avgiftsfri enligt regionens regelverk för avgiftsfri tandvård gällande före 1 januari 2025 och att den är slutförd senast den 31 december det år patienten fyller 23 år.

SKR:s tandvårdsnätverk, med stöd av jurister på SKR, har tagit fram en vägledning gällande de övergångsregler som framgår av den aktuella propositionen med syfte att hitta en gemensam tolkning av vad dessa innebär för regionerna. Varje region behöver därefter fatta sina egna beslut om tolkningen. Region Västmanland har med stöd av denna vägledning tagit fram lokala anvisningar för tillämpningen av övergångsregler.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Lagförändringen medför förändringar i regionens valfrihetssystem LOV Avgiftsfri allmäntandvård till barn och unga i Västmanland i linje med riksdagens beslut.

Ärendet kommer att innebära en mindre mängd extra administration för att hantera de personer som kan ha rätt till tandvård utförd under övergångsreglerna i Region Västmanland.

Juridiska konsekvenser

Då detta är en ändring som beslutas i Tandvårdslag och Tandvårdsförordning så har regionen att följa denna lagändring

Administrativa konsekvenser

För att minska administrativt arbete kommer utveckling att göras för att hantera det mesta i Tanvårdsenhetens administrativa tandvårdssystem Symfoni. Dock kommer detta beslut också att medföra mindre mängd manuell hantering som inte går att undvika.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inte någon särskild finansiering kopplad till övergångsreglerna utan dessa insatser bekostas av respektive region. Dock innebär den sänkta åldersgränsen totalt sett minskade kostnader för regionen. De behandlingsåtgärder som Region Västmanland inte ersätter omfattas i stället av det statliga tandvårdsstödet och av regionens tandvårdsstöd till vuxna som består av tre delar – nödvändig tandvård, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling och tandvård till patienter med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Hållbarhet***Miljöperspektiv***

Då den mesta administrationen kommer att ske digitalt kommer ärendet inte att medföra några miljökonsekvenser.

Barnrättsperspektiv

En prövning är inte aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barn eller barn som närstående. Det gäller personer 20 till 23 år.

Invånarperspektiv

Föreslagna övergångsregler ger möjlighet för åldersgruppen 20 till 23 år att färdigställa beviljad tandvård enligt regelverk för avgiftsfri tandvård i Region Västmanland gällande till och med den 31 december 2024. Övergångsreglerna medför att denna tandvård kommer att färdigställas avgiftsfritt och är positivt för åldersgrupper som omfattas av dessa regler.

Uppföljning

Uppföljning av kostnaderna som uppstår genom tillämpningen av övergångsregler för all tandvård ska kontinuerligt följas upp av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Under 2025 ska detta särskilt ske inför halvårsskiftet i samband med uppstart av budgetprocess 2026.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef Vårduppdrag